

Portfolio o ekologickém praktiku v Českém ráji – Mikuláš Pohribný

EKOLOGICKÉ PRAKTIKUM

II. ročníku Waldorfského lycea v Českém ráji

Mikuláš Pohribný

2008 / 2009

DENÍK Z EKOLOGICKÉHO PRAKTIKA

23. 3. 09 - první den

První den jsme dorazili do penzionu Pod Hlavaticí, který leží na tzv. zlaté stezce Českého ráje. Obědu předcházelo malé seznámení s oblastí, kterou jsme měli za úkol revitalizovat. Od paní Sádecké jsme se dozvěděli základní informace, které nás obeznámily s historií projektu tzv. Brány do duše Českého ráje a jejího okolí.

Pod vypůjčenou chatičkou pana Fraňka stojí sedm dřevěných soch v kruhu, každá z nich je z jiného dřeva (dub, buk, třešeň, vzácný jilm...) a u každé je opracovaný pískovcový kámen. Uprostřed tohoto kruhu soch stojí menší černý kámen, který působí velmi magicky. Další dvě sochy postavené níže mají být jakousi branou (vstupem) do CHKO Českého ráje. Představují obraz muže a ženy.

Po obědě začala naše první práce - odklizení větších i menších větví z třešňového sadu. Rozdělili jsme se na dvě poloviny, někteří nosili, jiní stříhali ostružiní a malé javůrky. Každá skupina si určila jedno místo, kam větve nosila a vytvořila z nich větší hromadu. Po jablečné svačině jsme některé větší kmeny odnesli na stráň nedaleko od třešňového sadu.

Následoval přesun k chatce u teepee, kde dva ze služby vytvořili večeři a já s panem profesorem Ševčíkem, Káčou a Anetou odešel na nákup. Ostatní dopřipravili večeři a čekali nás v teepee. Jakmile jsme dorazili s nakoupenými zásobami na zítřejší večeři a občerstvili se chlebem s vynikající česnekovou pomazánkou, začalo večerní povídání.

Paní Sádecká vyprávěla o využití některých stromů lidmi v dřívějších dobách a o souvislostech mezi stromy, planetami a kovy, s kterými budeme v závěru školního roku pracovat v projektu „planety a kovy“. Zmínila se o dubu (mars - železo), bříze (venuše - měď), buku (saturn - olovo), třešeň (měsíc - stříbro), jilm (merkur - rtuť), jasan (slunce - zlato), javor (jupiter - cín). Tento den byl teprve počátkem naší práce a už nás bohužel opustila Simona, zvrtnula si nohu a odjela domů.

24. 3. 09 - druhý den

Budíček v podobě zpěvu učitelů nás vylákal na chutnou snídani. Podle dohody jsme se sešli u chatky pana Fraňka a rozdělili na čtyři skupiny. První stříhala, likvidovala akáty, druhá vykopávala pařez a poté jámu pro jednu z nových jabloní, třetí sbírala odpadky, hrabala smetí, hlínu v jabloňovém sadu, čtvrtá nosila pořezané kmeny z třešňového sadu a prostřihávala jabloně pod odborným vedením paní Drahoňovské z CHKO Český ráj. Probíhala hlavní část revitalizace (obnovování) jabloňového sadu.

V průběhu prací nastala menší změna, kdy se paní Drahoňovská z CHKO nejprve pustila do řezání některých olší v budoucím třešnovém sadu a tak někteří pomáhali odnášet pořezané kmeny dolů na cestu, odkud je před obědem odnášeli na včera určenou stráň. Někteří z nás byli zpočátku lehce zmateni, protože čekali, že paní Drahoňovská bude věnovat pozornost hlavně jabloním, později jsme se přece jen dočkali.

Všichni jsme vyslechli základní instruktáž o prořezávání (čištění) jabloní a zhlédli názornou ukázkou. Poučení jsme se ve dvojicích pustili s odhodláním do prostřihávání jabloní. Nebylo to nikterak jednoduché, bylo nutné požádat paní Drahoňovskou o radu, která zručně řezala větve motorovou pilou. Přes nepříznivé počasí jsme práci úspěšně dokončili.

Odpoledne se skupiny promíchaly. Někteří pokračovali v kopání jam, stříhání akátů a další s paní Drahoňovskou doupravovali staré jabloně a zbytek spolužáků se staral o oheň. Později paní Drahoňovská odjela, paní Sádecká s několika dobrovolníky douklidila jabloňový sad (tím mám na mysli hrabání, sbírání větví a odvážení na kompost). Počasí bylo vcelku přívětivé, až na sněhovou přeháňku. Stromy a krajina kolem nás byla pokryta bílým kobercem sněhu a vše vypadalo pohádkově. Po chvíli opět vysvitlo sluníčko a pohádka pomalu zmizela.

Okolo páté hodiny větší část naší třídy zaprotestovala proti další práci a odešla do penzionu. Zbylí dobrovolníci pomohli dodělat, co bylo nutné, a odešli nahoru do chatky, kde připravili večeři. Trojice z dnešní služby odešla nakoupit potřebné jídlo na zítřejší večeři. Během přípravy večeře si ti, kteří neodešli do penzionu, vyzkoušeli tepání do mědi nebo pomáhali s přípravou večeře.

Milým potěšením byl příjezd paní Soudné, která nám přivezla sladké, čerstvé pečivo. Po večeři jsme společně zhlédli film *An Inconvenient Truth* (Nepříjemná pravda), v němž bývalý americký viceprezident Al Gore ukazuje vysvětlení problémů globálního oteplování. Hodně využívá přesvědčivých důkazů a statistik různých výzkumů. Snad se každý z nás nad tímto celosvětovým problémem zamyslel, uvědomil si, že se týká každého z nás. Chlapci, kteří dnes kopali jámy pro nové jabloně, pracovali s tak velkým nasazením, že zlomili násadu od krumpáče i rýče.

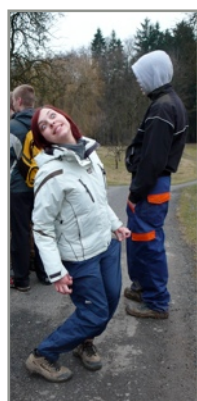
25. 3. 09 - třetí den

. Za dopoledne jsme stihli doupravit jabloňový sad. To znamenalo, že něteří kopali nové jámy, jiní nosili kameny, hrabali větve, hlínu nebo připravovali podpěrné kůly pro budoucí, mladé jabloně.

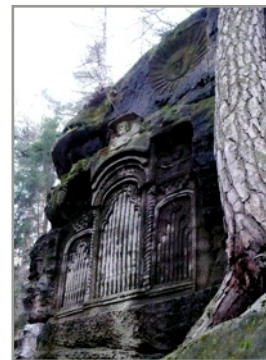

Odpoledne jsme zasadili všech pět nových jabloní do připravených jam, které tvořily mezi sebou pentagram. Před zasazením první jabloně nám paní Sádecká vyprávěla o historii jabloňového sadu a vysvětlila, jak a proč k této revitalizaci došlo. Poté jsme společně zasadili první jablono s názvem „šampaňská“ a každý pod ni vhodil kámen s tajným přáním. Zakryli jsme jámu hlínou, kmen jabloně obvázali a poskládali připravené kůly okolo jejího kmene do trojnožky tak, aby nemohla jablono spadnout. Vše jsme uzavřeli společným eurytmickým cvičením a popřáli tím nové jabloni pevnost, jistotu, lásku, důvěru a naději, jak je tomu v naší průpovědi. Toto proběhlo ve starém keltském způsobu sázení jabloní. Zbylé jabloně zasadily zvlášť rozdělené skupiny. Čekal nás pěkný výlet.

Navštívili jsme hrad Valdštejn, správce hradu nás seznámil s historií hradu, ukázal vlastnoručně vytvořené modely všech dvanácti hradů a zámků, které lze v Českém ráji navštívit.

Po důkladné prohlídce hradu byl dalším cílem Kopicův statek. Cesta krásnými lesy nás dovedla do údolí pod statkem Vojtěcha Kopice. Pod statkem v pískovcových skalách je možné vidět množství reliéfů (hlavně osobností české historie), které pan Kopic vytvořil během druhé světové války, např. mistr Jan Hus, Cyril a Metoděj, T.G. Masaryk, Jan Žižka, Karel IV., Anežka Přemyslovna, Jan Amos Komenský, svatý Václav, zvířátka, chaloupka a také varhany s autoportrétem jejich tvůrce V. Kopice. Místo jsme objevili i duchovní citáty a verše.

Cesta nazpět do penzionu pod Hlavaticí vedla údolími a lesy, kde nás okolo sedmé hodiny zastihla tma. Cestou jsem se ještě zastavili v jabloňovém sadu, nové jabloně vypadaly v osvětlení měsíce jako malé děti, které si radostně hrají a jejich rodiče (staré jabloně) je spokojeně pozorují a říkají si, jaké to byly časy, když bývali mladí. Abych nezapomněl, dneska nás opustil druhý nešťastník Petr Andrs, má zánět šlach a nemůže skoro hýbat rukama.

26. 3. 09 - čtvrtý den

Dopoledne pokračovalo čištění třešňového sadu od větví a nově pokácených stromů. Tato práce nás hodně unavila. Odpoledne nebylo tak náročné. Postupně si každý vyzkoušel tepat z mědi, vyřezávat z jabloňového nebo dubového dřeva. S paní profesorkou Gitevou se probíral průběh ekologického praktika, portfolio a příprava na prvního dubna, kdy bude naše třída pokládat základní kámen na zahradě školy.

Večer za námi přijel pan Mrkváček a povídal o „duši“ Českého ráje (o jeho prostředí, fauně a flóře) a o své práci, kterou se živí jako pracovník CHKO Český ráj. Promítl zajímavé fotografie z prostředí Českého ráje (vlastní tvorby). Paní profesorka od něj zakoupila pro školu jeho knihu s názvem Duše Českého ráje.

27. 3. 09 - pátý den

Po snídani jsme si zkoušeli recitaci veršů určených čtyřem živlům a připravili se tím na pokládání základního kamene. Základní kámen přiveze naše třída z tohoto pobytu v Českém ráji.

Během dopoledne jsem pouze dodělávali vše potřebné v třešnovém sadu, likvidovali ostružiní, odnášeli poslední větve a pálili, co se dalo.

Na závěr jsme poděkovali paní Sádecké za její ochotu, čas a trpělivost, kterou s námi měla. Ona nám také poděkovala za spolupráci a konečný výsledek naší práce ohodnotila jako zdařilý.

Po obědě jsme se rozloučili s penzionem a odkráčeli směr vlakové nádraží, kde na nás čekalo poslední dobrodružství... Vlak nejel a nejel, mezitím projel okolo autobusu, který nás měl odvézt místo vlaku, jenže to jsme nevěděli. Šlo se tedy pěšky na hlavní nádraží do Turnova, kde jsme asi hodinu a půl čekali na autobus, který nás odvezl do Prahy na Černý most. Většina z nás vypadala po tomto náročném týdnu zničeně a bylo vidět, že se těšíme domů.

V Praze dne 31.3.2009
Mikuláš Pohribný

REFLEXE EKOLOGICKÉHO PRAKTIKA

• Které nové činnosti jsem se naučil?

Naučil jsem se odborně prožezávat staré jabloně i postup jak správně zasadit ty nové tak, aby byly chráněny před zvěří a neshodil je vítr. Také jak mám postupovat při rekultivaci (obnovování) třesnového i jablonového sadu. Naučil jsem se stříhat a hubit akáty. Pracovat s jabloňovým dřevem, opracovávat jej. Vybírat a následně upravovat dřevo na podpěrné kůly k čerstvě zasazeným jabloňům. Osvojil jsem si nebo spíš připomenul tepání mědi. Ostatní činnosti pro mě nebyly ničím novým.

• Jaké nové informace jsem se dozvěděl?

Z večerního povídání paní Sádecké jsem se dozvěděl o propojení sedmi stromů s kovy a planetami, které opracovali řezbáři ze semilské školy a vytvořili sochy, které stojí u vstupu (brány) do Českého ráje. Dub je zasvěcen Marsu, patří k němu železo, bříza Venuši, patří k ní měď, buk Saturnu, patří k němu olovo, jilm Merkuru, spojuje se s rtuťí, javor Jupiteru, patří k němu cín, třešeň Měsíci, patří k ní stříbro, jasan je zasvěcen Slunci a patří k němu zlato.

Během práce jsem se ještě od paní Sádecké dozvěděl, že dříve v prostoru pod výhlídkou Hlavatice, kde jsme pracovali došlo k neuvážené těžbě a tím se narušila harmonie krajiny. Po úspěšném dokončení práce naší třídy vím, že jsme stejně jako mnoho lidí před námi přispěli k navrácení rovnováhy, klidu a jedinečné krásy přírody.

Z přednášky pana Mrkváčka o „duši“ Českého ráje a ze společného výletu jsem vyzvěděl, že v údolíčku pod statkem Vojtěcha Kopice je v pískovcových skalách vytesáno množství reliéfů inspirovaných národními dějinami, např. mistr Jan Hus, Cyril a Metoděj, T.G. Masaryk, Horymír se Šemíkem, Karel IV., Anežka Přemyslovna, Jan Amos Komenský, svatý Václav, zvířátka, chaloupka a také varhany s autoportrétem jejich tvůrce V. Kopice. Místa se objevují i duchovní citáty a verše.

Od paní Sádecké také vím, že vyhlídka Hlavatice leží na trase Zlaté stezky Českého ráje mezi Turnovem a hradem Valdštejn. Na Valdštejně jsem z jedné informační tabule vyčetl, že hrad vždy patřil k nejoblíbenějším památkám v Českém ráji. Zjistil jsem si i celkové rozpořádání zlaté stezky neboli červeně značená turistická trasy, spojující nejvýznamnější oblasti Českého ráje: Mnichovo Hradiště – Valeč – Drábské světničky – Příhrazy – Kost – Nebákov – Dolní Mlýn – Trosky – Hrubá Skála – Valdštejn – Turnov (Hlavatice) – Frýdštejn – Malá Skála – Besedice – Kozákov – Tábor – Železnice – Jičín. Celková délka stezky by měla být 98 km.

• Jak probíhala práce?

První den odpoledne se započalo naše týdenní úsilí odklizením větších i menších větví z třesnového sadu. Rozdělili jsme se na dvě poloviny a začali s tzv. revitalizací třesnového sadu. Někteří nosili, jiní stříhali ostružiní nebo malé javůrky. Každá skupina si určila jedno místo kam nosila větve a vytvořila z nich postupně větší hromadu. Po jablečné svačině jsme některé větší kmeny odnesly na stráň nedaleko od sadu. Služba pak připravila večeri a došla nakoupit dolů do Turnova.

Druhý den ráno jsme se sešli u chatky s teepee a rozdělili na čtyři skupiny. První stříhala, ničila akáty, druhá vykopávala pařez a jámu pro jednu z nových jabloní, třetí zbírala odpadky, hrabala smetí, hlínu v jabloňovém sadu, čtvrtá skupina nosila pořezané kmeny z třesnového sadu a prostřihávala jabloně pod odborným vedením pracovnice z CHKO Český ráj. Probíhala tedy hlavní část revitalizace (obnovování) jabloňového sadu.

Odpoledne se skupiny promíchaly. Někteří pokračovali v kopání jam, jiní stříhali nebo hubili akáty, někteří s paní z CHKO doupravovali jabloně a zbytek pracovníků se staral o oheň. Později paní z CHKO odjela a paní Sádecká s několika dobrovolníky douklidila jabloňový sad (tím mám na mysli hrabání, zbírání větví a odvážení pryč na kompost).

Během přípravy večeře si ti, kteří neodešli do penzionu vyzkoušely tepání do mědi a pomohli s přípravou večeře. Nová trojice ze služby opět došla nakoupit.

Třetí den dopoledne jsme pokračovali v revitalizaci jabloňového sadu. To znamenalo, že skupina čtyř chlapců kopala nové jámy, ostatní nosili kameny, hrabali větve a hlínu v jabloňovém sadu nebo připravovali podpěrné kůly pro nové jabloně.

Odpoledne jsme zasadili všech pět nových jabloní do vykopaných jam, které tvořili mezi sebou pentagram. Jako první jsme zasadili společně jabloň s názvem šampaňská a každý pod ní vhodil kámen s přáním. Vše proběhlo ve starém keltském způsobu sázení jabloní. Zakryli jsme jámu hlínou, kmen jabloně obvázali a poskádali připravené kůly okolo jejího kmene do trojnošky tak, aby nemohla jabloň spadnout. Zbylé jabloně zasadila každá skupina samostatně a vyrazilo se na výlet.

Čtvrtý den dopoledne jsme znovu čistili třešnový sad od větví a nově pokácených stromů. Odpoledne jsme se rozdělili do tří skupin. Každá skupina si postupně vyzkoušela tepat do mědi, vyřezávat z jabloňového či dubového dřeva a povídala si s paní profesorkou Gitevou o portfoliích a celkově o pobytu. Navečer opět služba uvařila večeři (brambory s tvarohem) a došla nakoupit.

Pátý a poslední den našeho pobytu jsem naposledy doupravoval třešnový sad, likvidovali ostužiní, stříhali, pálili akáty a zbylé větve stáhli z třešnového sadu dolů pod cestu, kam by měli přijet o víkendu hasiči a všechno námi natahané dřevo zlikvidovat.

• Jaké práce jsem vykonával?

První den jsem odklízěl větší i menší větve z třešnového sadu, poději jsem jako služba přinesl nákup z nedalkého supermarketu.

Druhý den dopoledne jsem malou chvíli pomáhal s odstraňováním pařezu. Pak jsem odnášel kmeny a větve, co posekala paní z CHKO dole v třešnovém sadu. Také jsem šel ostříhávat jabloň a skoro jsem při tom spadnul. Odpoledne jsem se aktivně podílel na stříhání akátů. Nosil jsem ještě kmeny a sekal dříví na zátop.

Třetí den jsem pomáhal připravovat podpěrné kůly k jabloním, vyhledal jsem patnáct kusů, zkrátil je do stejné výšky, osekával je do špičky a očistil z nich kůru. Později jsem vozil kolečka hlíny z jabloňového sadu. Odpoledne jsem pomohl zasadit dvě z pěti nových jabloní.

Čtvrtý den jsem znovu rekultivoval třešnový sad dalším odstraňováním a odnášením nepotřebných kmenů na hromady pod sadem. Odpoledne jsem vyřezával z jabloňového dřeva a pomáhal topit službě v chatce.

Poslední den pobytu jsem pomáhal dodělávat závěrečné likvidační práce v třešnovém sadu a stříhat ostužiní.